

KÅLLEKÄRRS BRANDSTATION

Adress: Wackenfeldts väg 2, Kållekärr

Foto: Alexander Wilhelmsson

**RÄDDNINGSTJÄNSTEN
STORGÖTEBORG**

LITE HISTORIK OM

KÄLLEKÄRRS BRANDKÅR

TJÖRNS RÄDDNINGSTJÄNST

KLÄDESHOLMENS RÄDDNINGSVÄRN.

*Fritt nedtecknat Göte Björkdahl, samt kopierat från författare
Sven Harrysson, Smålandsstenar om Klädesholmen.*

Först lite allmänt om Tjörn.

Ön är Sveriges 6:e största ö. Ytan är 845,9 km². Kommunen består av ca 1500 mindre holmar o skär, flertal av dom är obebodda, och det bor 16.207 bofasta personer där 2023. Under sommarmånaderna ökar befolkningen med ett antal 1000 personer!

Räddningstjänsten på Tjörn, ingår i Räddningstjänsten Storgöteborgs förbund från och med den 1 januari 2023, har en Räddningsstation med dygnsanställda i Källekärr, en Räddningsstation i Skärhamn med RIB-anställd personal, samt Räddningsvärn på öarna Åstol, Dyrön, Klädesholmen, Härön.

Det finns även ett par öar som har CIP-personal.

Kållekärrs första brandstation kom till ca 1935, utanför Waldemar Nicklassons hus, gamla jordbrukskassan. Den förste brandchefen var Waldemar Nicklasson som drev denna.

Erik Nordström var ordförande i brandstyrelsen.

Osvald i Borgberget var förste sprutskötare.

Ragnar Berntsson övertog sedan sprutskötarjobbet.

En motorspruta med Albin-motor fanns, som man drog efter Waldemars Chevrolet modell 1937.

En begagnad slaktbil inköptes senare för att dra motorsprutan.

Karl Karlsson tog över som brandchef ca 1940.

Brandstationen vid Kalles i Skår byggdes av John i Kurlanda ca 1950.

Gustav i Sibräcka och Gustav i Furusäter var med och skulle köpa en Volvo med EC motor, men Ragnar B och Karl K var emot detta. Istället inhandlades år 1956 en ”Chevrolet - modell 1956” i Jönköping.

1983 byggdes nuvarande brandstation, med idog lobbyverksamhet av Elmer Persson som då var vice brandchef på Tjörn, tillika stationschef i Kållekärr.

Rörläggare Evert Johansson var den som nu var brandchef för Tjörn.

Dåvarande brandnämnden med Olof G. Kjellström som ordförande tyckte Evert var för gammal för tjänsten, så Elmer fick ta över brandchefsansvaret under ett år.

1984 anställde kommunen sin förste heltidsanställda brandchef, och det blev Håkan Bergstam. Han kom närmast från Marks kommun och innan dess var han på Landvetters flygplatsbrandkår samt på Brandkåren i Göteborg. Elmer Persson gick då tillbaka som vice brandchef.

”Chevan -56” såldes 1985 till Nils-Arne i Gunneby.

Lars på Tappen (*Karl Karlssons son*) köpte en Jeep International.

1987 byggdes brandstationen till så att ambulansen med personal kunde vara på stationen.

Den 11 sept 1987 drabbades Tjörn av en större oljekatastrof, när den grekiska tankern *M/T Tolmiros* misstänktes ha ”blåst rent sina tankar” på väg mot England.

”I september 1987 upptäcktes ostnordost Skagen ett oljebälte som var en sjömil långt och 200 m brett. Oljan flöt i land vid öarna Tjörn och Orust på västkusten och medförde en omfattande förorening. Saneringsarbetet kostade omkring 100 milj. kr.” Samt pågick till 1989.

Insatser under 1994:

30/1 -Brand fiskebåt på Åstol.

11/2 -Aska från kamin utrakades i plastspann, som placerades på utsidan huset intill yttervägg av träpanel! Huset klarades!

18/3 -Brand i och runt industribyggnad. Polis anlätades för att skjuta hål i acetylenflaskor.

25/5 -Ljung o gräsbrand vid Märkesten. Ca 30 0000 m² Avbränt.

15/5 -Kökrock med 4 bilar på Almöbron.

21/5 -Under eldningsförbudet skjuter någon fyrverkerier, som antänder skog.

29/5 -Skogsbrand i Rörvik.

4/6 -Stoldynor lagda på bastuaggregat, som slogs på. Klarade huset.

26/5 -Musikhuset i Häller brinner. Alla instrument räddas.

8/7 -Klädesholmen, brand under fasadklädsel troligtvis efter värmning med varmluftspistol i bostadshus.

3/8 -Bevakning när 7 stycken flygplan landar i Wallhamn.

10/8 -Räddar ko som ramlat ner från klipphöjd på Kälkerön.

25/8 -Affären ”Bojen” på Klädesholmen brinner. Klarade byggnaden.

1/9 -Man hoppat i vattnet från Skåpesundsbron. Överlevde.

26/9 -Ammoniakutsläpp från fryshuset i Rönnäng.

8/11 -Man omkommer i fisksilö.

9/11 -Brand i lastväxlarflak med miljöfarligt avfall.

29/11 -Brand i ljusmanschett på Hotell Tjörngården.

27/12 -Okänd brandorsak i villa. Klarade huset.

28/12 -Årets sista utryckning gjordes till brand i grävmaskin.

1995 slutade Elmer Persson som vice brandchef, och hans son Karl-Gunnar Persson anställdes som 2:e ställföreträdande räddningschef och övertog ansvaret som stationschef för Kållekärrs-stationen.

1998 byggdes det till ytterligare ett ”skepp” i vagnhallen så bilarna fick bättre plats.

2001 fick Tjörn sin första kvinnliga brandman (*Bridgeth O'Hearn-Larsson*) med placering i Kållekärr.

2002 översvämmades stationen av regnvatten. Omfattande skador.

Under våren 2006 beslutades under ledning av räddningschefen Håkan Bergstam att en ny logotyp för Räddningstjänsten skulle börja användas, samt att namnet skulle ändras till Räddningstjänsten Tjörn.

Märket som kom till blev "brandkårsstjärnan" som en stor del utav räddningstjänsterna i världen använder, och i mitten av stjärnan finns Tjörns kommunvapen.

Symbolen för brand/räddningstjänsten har sedan länge varit den åttauddiga stjärnan.

Stjärnans form är ursprungligen troligtvis från glasmosaiken i taket på Födelsekyrkan i Betlehem, vidare till Indien, därifrån vidare "hem" till England och Europa någon gång på 1800-talet.

Där kom den att bli brandkårens ledstjärna i kampen mot den "Röde Hanen".

För alla som inte vet det så symboliserar uddarna/spetsarna på stjärnan brandmannens etiska normer för vad arbetet innebär, oavsett det gäller den heltids/deltids eller räddningsmän. (Lojalitet, kunskap, mod, omtanke, skicklighet, takt, uppmärksamhet, uthållighet).

2006 var det dags för en större ombyggnation av stationen. Denna gång gällde det den s.k. allmänna delen så att våra brandmän (*herrar/damer*) fick avskilda omklädningsrum och duschrut och detta gällde även ambulanspersonalen på Tjörn, som har Kållekärrs-stationen som sin stationsort, efter att kommunen tecknat ett långvarigt avtal med Västra Götalandsregionen att en ambulans skall vara stationerad på Tjörn.

Ambulansen fick en egen tvätt/garageringsplats i samband med ombygget samt ett kontor och två överliggningsrum.

Ett kombinerat kök/uppehållsrum för all personal inreddes samt på övervåningen en större lektions-sal med ett TV-rum.

Fredagen den 1 september 2006 var det dags för återinvigningen av stationen under ledning av Räddningschefen Håkan Bergstam, stationschefen tillika stf. Räddningscheferna Karl-Gunnar Persson och Hasse Wikberg, samt personal från Skärhamn o Kållekärr.

Kommunlrådet Eva Bertilsson-Styvén, Kommunchefen Bo Svensson och Förvaltningschefen Kristina Christiansson förrättade själva invigningen av stationen, och vårt nya märke. Med ett var och en, med en brandyxa, högg utav ett snöre som höll upp ett skynke, avtäcktes stjärnan som satt på väggen på stationen.

Under sommaren hade brandmännen målat om hela stationsgolvet, så man kunde säga att Kållekärrs-stationen var i topptrim och även all personal dito.

Detta var litet vad som hänt fram till augusti 2007.

Den 1 september 2007, lämnade Räddningschef Håkan Bergstam över till kommunens nye Räddningschef, Carl-Ian Bissmark, som kom från stationschefsjobbet i Angered, Räddningstjänsten Storgöteborg.

Den 15 september vid lunchtid år 2011 drabbades ånyo Tjörns kommun av ett stort oljeutsläpp. Vilket visade sig vara, det största oljeutsläppet någonsin på Västkusten.

Nära 14 månader ägnades åt att i olika steg få bort oljan från Tjörns alla vikar och klippor. Ca 500 ton ren olja i vikar, på klippor och skär – går det över huvud taget att få bort?

Ja, faktiskt. Tack vare enorma insatser från alla inblandade, var det fullt möjligt.

De områden som högprioriterades var, Kaurö, Grönskären, Skaboholmen, Härön och Björholmen.

Varifrån kom oljan? Misstankarna riktades tidigt mot ett fartyg (*M/T Golden Trader*) som blivit påseglat utanför Danmark några dagar tidigare.

Så småningom bekräftades att oljan kom därifrån.

Slutnotan tros ha hamnat på omkring 110 miljoner kronor, varav merparten betalades av staten. För att ”ro” iland hela det här larmet, så var Kustbevakningen, Försvarmakten, Hemvärnet med nationella skyddsstyrkan, Myndigheten för Samhällsskydd (*MSB*), Havs- och vattenmyndigheten (*HaV*), Sjöräddningssällskapet, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Polisen, Frivilligorganisationen Fågelcentralen i Rödbo, ENTROPI SAB, Räddningsskolan Revinge, Räddningstjänsterna i kommunerna Göteborg, Vänersborg, Karlskrona, Botkyrka, Umeå, Visby, Stenungsund, Orust och Tjörn inblandade i högre eller lägre grad!

Oljesaneringen avslutades den 3 november 2012 efter beslut från MSB och Länsstyrelsen i Västra Götaland.

År 2013 slog man ihop Räddningstjänsten Tjörn med Stenungssunds Räddningstjänst, vilket innebar att Carl-Ian Bissmark blev Räddningschef för bägge kommunerna.

Under 2014 gjorde man en sammanslagning/kommunalförbund med Räddningstjänsten i Lilla Edet, under namnet Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund / SBRF, där då Carl-Ian Bissmark blev Förbundsdirektör/Räddningschef för alla tre kommunerna, Tjörn, Stenungsund och Lilla Edet.

Den 15 maj 2019 ersattes Carl-Ian Bissmark som förbundsdirektör för Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund.

Direktionen för Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund utsåg i stället Marcus Sundberg till ny förbundsdirektör. Han tillträdde sin tjänst den 20 februari 2020, men blev inte långvarig, vilket gjorde att man då vände sig till Räddningstjänsten Storgöteborg.

Lars Klevenparr, Förbundsdirektör för Räddningstjänsten Storgöteborg (RSG) blev 2021 vid sidan av sin ordinarie tjänst, tillförordnad förbundsdirektör för Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund (SBRF).

Från och med den 1 januari 2023 har Räddningstjänsten Storgöteborg tagit över ansvaret för räddningstjänstverksamheten i kommunerna Tjörn, Stenungsund och Lilla Edet.

Medarbetare och verksamhet från Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund (SBRF) har övergått till Räddningstjänstförbundet Storgöteborg (RSG).

Invånare i kommunerna kan känna sig trygga med att räddningstjänsten kommer fortsätta fungera. Samma utförare av brandskyddskontroll och sotning i kommunerna Tjörn, Stenungsund och Lilla Edet gäller som tidigare.

Här börjar en ny historia för Räddningstjänsten Tjörn inom RSG och den historien om fortsättningen, får nästa generation nedteckna.

/ Göte.

Som avslutning på historieberättandet ”knycker” jag (obs copyright är inte antecknad) följande rader som stått att läsa i häftet av författaren Sven Harrysson, deltidsmän i Smålandsstenar sedan 1970. Han har som fritidsintresse att fotografera och dokumentera både brandkårer, brandstationer och s.k. profiler från brandkårerna i Sverige.

KLÄDESHOLMENS BRANDKÅRS ÄLDRE DAGAR.

Klädesholmen är en liten ö i Tjörns kommun.

Öns första spruta var en fyrkantig plåtbehållare med handpump. Denna pumpades med två stora hävstänger.

Omkring 1930 inköptes en motordriven spruta, det var en 4-cylindrig Pentaspruta.

Den fraktades på en stor vagn med fyra hjul. Vagnen var avsedd att dras av parhästar.

Sprutan köptes av insamlade medel, Valeris Berntsson var motorskötare.

Under krigsåren anskaffades en Albin-1100 spruta samt en skumspruta. Skumsprutan var ämnad för oljebränder, men fungerade aldrig riktigt. Eftersom det var ont om färskvatten, var det svårt att hålla rosten borta. Snart köptes en ny spruta, en Albin-900.

I början av 1940-talet bestod Brandkåren av 24 man, larmningen skedde via tyfon.

Det hölls fyra övningar om året.

Man förfogade över 500 meter slang, 2 grenrör och 7 strålrör, stegar yxor, m.m.

Brandförmän var Tore Pettersson, Karl Hansson och Herbert Sandal.

Motorskötare var Uno Andersson och Stig Andersson.

När man gick upp i Tjörns kommun, lades det största ansvaret på brandchefen i Källekärr.

Även Skärhamns brandchef Evert Johansson tog ansvar för öns brandskydd.

Depåchef på Klädesholmen blev Rune Axelsson, motorskötare var Sture Olsson.

1962 inköptes en ny Albinspruta, det var en luftkyld spruta med VW-motor.

Den 31 juli 1986 inträffade en storbrand på ön.

Det var Bråse & Söners konserverfabrik som totalförstördes vid en häftig brand.

Öns eget brandförsvar gjorde den första insatsen, även många frivilliga deltog i släckningsarbetet.

När Skärhamn brandkår anlände var fabriken övertänd. Genom riklig vattenbegjutning lyckades man begränsa elden till själva fabriken. Annars hade en katastrof varit ett faktum, husen ligger tätt på ön.

Öns räddningsvårn består av 12 man, och man är indelade i fyra grupper. På så vis får man mera kontinuerligt, vad gäller övningar. Värnet lyder under räddningstjänsten i Skärhamn, vilket man har ett bra förhållande till. Styrkan är en blandning vad åldern beträffar.

Brandmännen erhåller lön för övningar och uttryckningar. Det förekommer ingen jourtjänst.

Man larmas genom tyfon och telefonlarm. P.g.a. väderleken hörs inte alltid tyfonen.

Flera av värnets medlemmar arbetar på ön inom sill-industrin, och det kommer alltid folk vid larm.

Ibland hålles fingerade utryckningar på tid, brandmännen får order att rycka ut till en viss adress på ön. Vid en utav dessa övningar tog det endast 8 min. tills vattnet var framme. Således ett mycket bra resultat av medlemmarna i brandstyrkan.

Någon gång förekommer det större övningar tillsammans med Skärhamns räddningskår. Befäl från Skärhamn gör brandsyn på ön, de kommer även och håller övningar. Det tar omkring 10 min. för Skärhamnskåren att komma till Klädesholmen.

1999 fick värnet en 4-hjulig motorcykel av märket Yamaha. Eftersom gränderna på ön är trånga, passar den utmärkt, Efter motorcykeln kopplas en materialkärra, som innehåller stegar, grov-smalslang, pulversläckare, brandposthuvud-nyckel, livlinor, bränsle för motorcykel och motorspruta.

Utryckningarna är inte så många, ibland händer det emellertid. Några gånger har det förekommit båtbränder. Även hus har brunnit ned. Det bor 470* personer fast på ön.

Värnet har varit nedläggningshotat. Länsstyrelsen gjorde en riskbedömning, denna innebar att man fick vara kvar, eftersom husen ligger tätt. Skulle en brand uppstå, skulle detta få förödande konsekvenser. Värnets medlemmar har ett "brinnande" intresse, de går verkligen in för sin uppgift.

Artikeln nedtecknat av Sven Harrysson. Deltidsbrandman i Smålandstenar. 1999.

(*År 2022 var siffran 322 personer)